

Информация
от Градския комитет на Отечествения фронт в Кюстендилски окръг за
работата сред циганското население

Кюстендил, [1959]

Пред ГК на Отеч. фронт гр. Кюстендил е стоял съвсем сериозно въпроса за подобряване на работата сред циганското население, за подобряване на културно-възпитателната работа сред същите. Въз основа на 285 Постановление на МС, ГК е приел свои мероприятия за работа сред циганското население. Тези мероприятия , а така също и други по отношение работата с циганското население до голяма степен са изпълнявани.

Какво е сега положението в циганската махала, и как работят там сред нейното население?

Циганите в гр. Кюстендил са заселени на едно място - в циганската махала / V квартал/. Техният брой надминава 2200 души. Махалата е електрифицирана, радиофицирана и водоснабдена. Въобще битовите и културни придобивки, които получи циганската махала от няколко години на сам не са малки. Така например почти навсякъде докдето обхваща електрическата мрежа вече има оформено и улично осветление. В махалата има над 140 лични радиоапарати, а в голяма част от останалите домакинства има говорители свързани с градската радио-мрежа. Основната маса от циганите вече скъсаха със скитническия и торбарски начин на живот и се ориентират все повече към социалистическите предприятия - към производството. Голяма част от тях работят ДП "Тютюнева промишленост ", коларо-превозна задруга, Окръжно пътно управление, ДП "Димитър Благоев" и др. Така ориентирането на циганското население към труда вече има масов характер. Голяма част от тези дето работят в социалистическите предприятия подобриха значително своето материално положение, направиха си нови жилища, като мебелировката на някои от тях е много добра. ГНС даде на минимални цени дворни места на цигански семейства /даването на парцели продължава/, където има построени вече 8 къщи и подготвени за строеж още толкова.

С това се даде възможност на редица семейства да излезнат от влажния и нехигиеничен терен, на който са разположени една значителна част от къщите в махалата.

Поради обособяването на циганите в един квартал съвсем отделен от другите /V квартал/, то там ние имаме изграден и отделен квартален комитет на Отеч. фронт със 7

низови организации. ГК на Отеч. фронт провежда цялата своя политическа културно-възпитателна работа, чрез този квартален комитет и низови организации. Там се провеждат макар и не съвсем редовно събрания на низовите организации - най-често след като отиде човек от ГК на БКП или ГК на Отеч. фронт. Много често събранията там се правят общо квартални. Обикновено за докладчици там са изпращани добри и подготвени другар от града или учители от тяхното училище.

Беседите там се провеждат по-често по най-различни въпроси - международно положение, по образователното дело у нас, по културно-битови въпроси и пр. Те се провеждат предимно от учителите. Така например по случай 15 годишнината на 9-то септемврийското въоръжение на въстание на специален план се проведеха 12 беседи.

Както на събранията, така и на беседите циганското население проявява висока активност - има изказвания, задават се много въпроси пр. От изказванията и въпросите се вижда, че те са значително израснали в политическо отношение в сравнение с миналото. Правят верни и правилно насочени изказвания. Но все още често пъти техните дела не съответстват на думите и обещанията. Това от друга страна показва, че те все още задълбочено не са вникнали в редица въпроси, които не достатъчно осмислят и прилагат в своята практика. Това все още показва, че тяхното съзнание изостава значително от тяхното ниво.

За повишаване съзнанието сред циганското население има наградени 7 кръжока и една лектория. Темите в кръжоците и лекторията са комбинирани и подбрани така, че обхващат най-различни въпроси, най-подходящи за тях по научно-популярни въпроси, за комунистическото възпитание на трудещите се и децата, антирелигиозни въпроси и пр. Кръжоците там се провеждат съвсем редовно - през седмица. Лекторията е провела за сега две занимания, а за в бъдеще ще се провеждат такива по две в месеца. Все пак по отношение на учебната година, това което е направено е значителен успех в сравнение с други години. Като сериозна задача на ГК се оставя да засили своята работа още повече с квартални комитети и низовите организации там, за довеждане до края на работата на кръжоците и лекторите. За пропагандисти в кръжоците, за лектори, докладчици и беседчици освен изпращаните от града другари, се използват учителите от тяхното училище. По наше настояване всички учители от махалата бяха освободени от всякаква друга обществена работа извън махалата. Това ни помага много и ни даде възможност да насочим техните усилия за масово политическа разяснителна работа из цяло сред циганското население.

През тази година ГК, кварталния комитет и низовата организация на Отеч. фронт

в махалата се занимаваха съвсем сериозно по въпроса за прибиране в училище на всички подлежащи деца. В настоящият момент няма нито едно дете, което да не е прибрано в училище. Но все още е проблем редовното посещение на децата в училище. Голям е броят на отсъстващите. За разрешаване на този проблем, сега в махалата по линия на Отеч. фронт, се води упорита борба. Въпреки досегашната работа по ограмотяването на по-възрастното население и сега там се издириха 102 неграмотни и 28 слабограмотни. За тях са изградени вече и работят 3 курса за ограмотяване. Сега се подготвя изграждането на такива курсове към Тютюневата промишленост и коларо-превозната задруга, където ще участват предимно цигани.

Всяка седмица в махалата се прожектира от Кино-фондацията филм. Посещението на същите е голямо - салона винаги е препълнен. Сега там има изграден и вече изнася свои програми цигански ансамбъл за песни и танци.

В резултат на подобрената масово-политическа и възпитателна работа сред циганите значително намаляха в сравнение с миналото кражбите, пиянството, побоищата, изнудванията, просията и пр. Вече от няколко месеца в махалата работи и здравен пункт. Изнасят се въпреки рядко здравни беседи.

Низовите организации на Отеч. фронт през годината организираха масови трудови дни за почистване дворовете, улиците и канавките. Над 80% от къщите тази година бяха боядисани. Всичкото това говори за подобрения на хигиенни-санитарните изисквания.

Но все още не зависимо от постиженията има редица неблагоприятия в циганската махала. На редица семейства не заети в производството и особено много членни такива материалното положение е още много зле. Там хората са предимно без квалификация и болшинството от тях са годни само за обща работа. Особено голям е натиска при тях за постъпване на работа в ДП "Тютюнева промишленост" и коларо-превозната задруга. Като се има предвид, че ония които работят във ДП "Димитър Благоев" и пътното управление, тяхната работа е временна, сезонна и през определени периоди и особено зимния сезон много от тях остават без работа. Все още има семейства, които живеят в по една стаичка по 10 души. Разбира се, че има и такива, които като отидат на работа не опитват да отсъстват без причинно и пр. Но явно от друга страна и настроението на голяма част на ръководителите на предприятията да не приемат на работа от циганското население или да ги приемат, това е само при случай когато няма други кандидати. Въпреки решението на ГК на партията. ГНС в града ни все още не се намират цехове, в които да намерят работа редица дребни ръкоделни

занаятчии, като железаро-ковачество, кошничарство и пр., каквито между циганското население има много. Такъв само е открит към кооперация "9 септември" за направа на барабани и дайрета, където циганите полагат голямо старание.

Голяма пречка за превъзпитание на циганското население е това, че те живеят на компактна маса. За това още по необходимо е те да се приемат на работа в различни предприятия, където ще се приобщават не само чрез труда, но и ще им се влияе от останалата среда.

Там освен училището, което въпреки, че е ново не достига за правилното и нормално обучение на децата няма друга обществена постройка. Поради липса на помещения се пречи за един по нормален общественно-политически и културен живот. Там няма помещения за клубове, читалище за репетиции и пр. А редицата открити обществени заведения, магазини, пивница, млекарница, здравен пункт и пр., поради лошите помещения са под всякакви хигиенно-санитарни изисквания. Там е необходимо да се изгради на първо място поне една по солидна обществена постройка, където да въведе редицата най належащи нужди на това население. Необходимо е да се продължи електрическата мрежа, която не достига в някой крайни квартали, да се направи пътя от града до махалата. Необходимо е от наша страна още по голяма помощ за укрепване на организираните Отеч. фронт в разгръщане на още по голяма масово-политическа и културно-възпитателна работа.

Щатните работници на ГК, а така също и не щатните сътрудници, които посещават махалата, където провеждат заседания, събрания, съвещания на които се разрешават редица въпроси. Освен това сме извиквали на отчет и поставяне на задачи председателите и други членове от кварталния комитет и партийните ръководства. През м. юли пред бюро на ГК се прослуша доклад за работата на кварталния комитет и низовите организации в V квартал и бяха взети известни решения. В резултат на всичко това някой от организациите укрепнаха. Особено 83 низова организация напредна до такава степен, че е една от най-добрите ни в града. За по нататъшното подобрене на работата ни сред циганското население е необходимо ГК да напрегнат още повече своите сили. Но тук е необходимо известна намеса на някой окръжни ръководства, тъй като разрешаването на редицата въпроси са свързани с материални средства.